

Justis- og politidepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Vår dato 15.10.08
Deres dato 04.07.08
Vår referanse 155915
Deres referanse 200804622 EP

JUSTISDEPARTEMENTET	
17 OKT 2008	
SAKSNR.:	200804622
AVD/KONT/BEH:	LOV/EPI/ASL
DOK.NR. 30	ARKIVKODE:

Høring: Gjennomføring av direktiv 2007/36/EF og utsendelse av dokumenter til aksjeeiere

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) støtter forslaget om å forenkle utsendelse av dokumenter til aksjeeierne og ser meget positivt på at departementet initierer en slik ordning. For selskapene vil innkalling til generalforsamling bli enklere og billigere, samtidig som aksjeeiernes interesser blir ivaretatt fullt ut. Ordningen legger også til rette for at selskapene i den skriftlige henvendelsen til eierne kan presentere informasjonen i årsregnskap mv. på en mer målrettet og pedagogisk måte for alle aksjeeierne.

Videre støtter vi i hovedsak forslagene i høringsbrevet for gjennomføring av direktivet om aksjeeierrettigheter for noterte selskaper. De fleste av bestemmelsene i direktivet følger langt på vei av norsk rett allerede, og bare mindre justeringer er påkrevet. NHO går imidlertid i mot at alle reglene i direktivet uten videre skal gjelde for allmennaksjeselskaper som ikke er noterte: Denne delen av forslaget er ikke begrunnet med at fordelene man oppnår, er minst like store som de administrative belastningene som legges på disse selskapene.

Våre synspunkter fremkommer nedenfor, med henvisninger til de ulike punktene i høringsbrevet. Det er positivt at departementet på flere punkter uttrykkelig inviterer høringsinstansene til å komme med synspunkter.

1.3 Reglene foreslås å gjelde alle ASA-er, ikke bare de noterte

Direktivet gjelder direkte kun for noterte selskaper.

Reglene i direktivet kan deles i to hovedgrupper: De som skal styrke aksjeeiernes rettigheter, og de som skal forenkle grensekryssende utøvelse av aksjeeierrettigheter. Den første gruppen er i all hovedsak allerede ivaretatt i det norske markedet for aksjer som omsettes regelmessig, gjennom selskaps- og verdipapirlovgivningen og gjennom børsreglene og den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse. For den andre gruppen av regler virker det åpenbart at det er selskaper med aksjeeiere utenfor Norge som er i fokus, og da er det i praksis noterte selskaper det er snakk om.

Rundt halvparten av ASA-ene er unoterte. Departementets forslag om generell anvendelse for ASA-er er i hovedsak begrunnet med at

”det [kan] ikke uten videre legges til grunn at det ikke også for allmennaksjeselskaper mer generelt kan være hensiktsmessig med en slik styring av aksjeeierrettigheter som direktivet legger opp til”.

Det er selvsagt at man ikke ”uten videre” kan legge dette til grunn; det gjorde vi heller ikke i vårt brev 30. november 2007, som høringsbrevet viser til. NHO er imidlertid i mot å innføre bebyrdende lovgivning som er begrunnet med at man ikke kan utelukke at den kan være hensiktsmessig. Skal man gi lover, må behovet for dem være dokumentert med rimelig styrke. Departementets vurderinger av de ”prinsipielle” og ”viktige” sidene med selskapslovgivningen fremgår ikke av høringsbrevet. For eksempel behandler vphl. § 6-22 og asal. § 4-25 noterte og unoterte ASA-er ulikt. Kredittilsynets høringsnotat 1. juni 2007 skjelner i forslaget til asal. § 7-6 mellom noterte og unoterte ASA-er. Både den danske og den svenske lovgivningen skjelner på en enkel måte mellom noterte og unoterte selskaper. Det er ikke enkelt å få øye på noe godt fundert prinsipp i departementets vurderinger. Vi er i mot at unoterte ASA-er skal omfattes av regelverk av i hovedsak kun lovtekniske hensyn.

I høringsbrevet savner vi de vurderingene Justisdepartementet og Finansdepartementet viser til i Ot. prp. nr. 34 (2006-2007) punkt 18.1.4 og 18.1.5 når det gjelder den lovmessige plasseringen av reglene om innkalling. Mye kan tale for at de reglene som er mest relevante for noterte ASA-er bør tas inn i verdipapirhandelloven, som noterte selskaper uansett forholder seg til, og som er andre ASA-er uvedkommende.

Høringsbrevet angir videre at lovgiverne har ”forutsatt” at ASA er ”selskaper med en spredning av aksjene”. Etter vår vurdering er dette ikke en treffende beskrivelse. I årevis var verdipapirforetak pålagt å organisere seg som ASA uavhengig av eierskap, og regulerte markeder er underlagt slikt krav i dag. Undersøker man aksjeeierregistrene i unoterte ASA-er, vil man finne at mange av dem har et begrenset antall eiere, mens AS-er på sin side kan ha mange aksjeeiere. På Norges Fondsmeglerforbunds OTC-lister vil man for eksempel finne en rekke AS-er.

I den svenske utredningen Ds 2008:46 er det for øvrig angitt at ”Ändringarna bör, om inte särskilda skäl talar däremot, begränsas till att avse publika bolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad”. Dette utgangspunktet er vi altså helt enige i.

Etter forslaget skal en del opplysninger være tilgjengelige for ”alle” på selskapets hjemmeside. For ASA-er som ikke er noterte, utgjør dette et helt nytt krav til offentliggjøring. For eksempel er innkallingen med vedlegg ikke offentlig tilgjengelige dokumenter etter de reglene som gjelder i dag, og årsregnskapet er bare tilgjengelig etter at det er sendt Brønnøysundregistrene. Selskaper som ikke er noterte, kan ha helt legitime ønsker og behov for å tilgjengeliggjøre opplysninger kun for aksjonærene – dette er jo hovedregelen i næringsvirksomhet. Uten noen form for drøftelse eller reell begrunnelse foreslår man dermed at allmennheten skal få tilgang til opplysninger som ikke er tilgjengelige i dag, samt enklere og tidligere tilgang til enkelte andre opplysninger (i årsregnskap og årsberetning). Det fremstår dermed som om rene lovtekniske hensyn er bakgrunnen for det som i realiteten vil være nye regler om offentlighet.

At de fleste ASA-er i dag har hjemmesider kan meget vel være, selv om noen statistikk ikke er fremlagt. I den svenske utredningen tar man for øvrig det motsatte utgangspunkt: ”Det är för tidigt att utgå från eller kräva att ... alla publika aktiebolag har en webbplats.” Poenget er

imidlertid ikke nødvendigvis om en hjemmeside må opprettes eller ikke. Realiteten i forslaget er at selskapene må etablere og vedlikeholde en del av hjemmeside som gjelder *investor relations*. For en del ASA-ers vedkommende kan man legge til grunn at aksjeeierne har så sterk tilknytning til selskapet at generalforsamlinger regnes som rene formaliteter, og da er en hjemmeside uten hensikt. Det er derfor ikke dekning for følgende generelle uttalelse fra justisministeren i brev 28. august 2008 til stortingsrepresentant Solveig Horne: "I den grad selskapene pålegges nye krav innebærer det ... en tilsvarende forenkling for aksjeeierne...". Begrunnelsen for direktivet, slik det er angitt i fortalen avsnitt 1, er ikke relevant for slike ASA-er.

I selskaper med få aksjeeiere hender det ofte at aksjeeierne oppgir rettigheter etter loven i forbindelse med generalforsamling, for eksempel innkallingsfrist. Hvis loven tilsynelatende skal gi rettigheter til utenforstående gjennom for eksempel forslaget om at innkallingen skal være tilgjengelig for alle, står denne muligheten kanskje ikke lenger åpen. Det ville kunne ha stor praktisk betydning for disse selskapene.

En rekke av de selskapene som er notert på Norges Fondsmegleforbunds OTC-liste er aksjeselskaper. Kravene for oppføring på denne listen, er at selskapet har minst 50 aksjeeiere. At så mange av selskaper med spredt eierskap er AS-er i stedet for ASA-er, indikerer at aksjeeierne ikke er utilfredse med de rettighetene de har etter aksjeloven. Da er det heller ikke grunnlag for å oppgradere rettighetene til det nivå direktivet pålegger for noterte selskaper.

De senere årene har man for alle ASA-er innført

- lederlønnserklæring, som er byråkratiserende og kan være uheldig fra et konkurransemessig synspunkt og
- krav til styresammensetning, som begrenser eiernes mulighet til å bestemme hvem som skal være styremedlemmer.

NOU 2008:16 inneholder også forslag som vil gjelde alle ASA-er, ikke bare de noterte. Vi frykter at ytterligere krav til ASA-ene vil gjøre at loven i praksis bare blir anvendelig for noterte selskaper, og at andre selskaper som ønsker spredt eierskap, i stedet velger å bruke utenlandske selskapsformer. Det ville være uheldig om Norge ikke kunne tilby hensiktsmessige organisasjonsformer for næringsdrivende. For eksempel har rundt to hundre ASA-er allerede valgt å omdanne seg til AS-er de siste par årene. Det er grunn til å tro at dette har sammenheng med kravene ovenfor.

Vi foreslår at de mest tyngende endringene som er foranlediget av direktivet, gjøres gjeldende bare for noterte ASA-er. Hvis aksjeeierne i øvrige ASA-er ønsker det – men bare da – bør de ha anledning til å innta i vedtektene slike ordninger som vil gjelde for de noterte ASA-ene.

Skulle departementet likevel ende opp med å foreslå den brede anvendelsen, bør unoterte ASA-er i det minste kunne ha avvikende regler i sine vedtekter. Og uansett bør reglene gjelde for ASA-er som faktisk har spredt eierskap. Det vil gi god sammenheng å ta utgangspunkt i grensene på 100 aksjeeiere i asal. § 17-4 og vphl. § 7-2. Skulle man en gang ikke ønske å ha slike unntak, bør man i det minste unnta ASA-er med én aksjeeier.

2.2 Fremgangsmåten ved innkalling til generalforsamling mv.

Det er ikke angitt noen grunner til at innkallingsfristen bør økes fra to til tre uker for unoterte selskaper. Forlengelsen av innkallingsfristen vil kunne føre til at styret selv – av tidshensyn – behandler saker som helst burde vært forelagt aksjeeierne. Et eksempel kan være bruk av styrefullmakt ved aksjeemisjoner der det haster med å få inn aksjeinnskuddene. Det bør – som i dag – være opp til styret og aksjeeierne om generalforsamlingen i unoterte ASA-er bør kalles inn med mer enn to ukers varsel.

Direktivet artikkel 5 nr. 2 krever at innkallingen skal være tilgjengelig i hele fellesskapet, mens lovforslaget § 5-10 første ledd annet punktum, krever at den skal være tilgjengelig for "alle". Forskjellen er ikke begrunnet.

Departementet bør vurdere om krav om tilgjengeliggjøring bør være begrenset til fellesskapet. En slik begrensning har man i verdipapirhandelen § 5-12 om offentliggjøring av informasjon. Tilgjengelighet for "alle" kan vise seg problematisk, for eksempel der innkallingen/vedleggene kan inkludere tilbud (for eksempel (fortrinnsrets)emisjon) til personer i jurisdiksjoner som har særlige krav til slike tilbud, særlig USA. Selskapene kan selvsagt *selv velge* å la alle få tilgang til innkallingen etc. Ved emisjoner og lignende som markedsføres på Internett, er det vanlig å be om bekreftelse på bosted.

Forslaget i høringsbrevet innebærer som nevnt at innkallingen til generalforsamling i unoterte ASA-er blir offentlig tilgjengelige. Det har de ikke vært hittil. Denne utvidede offentligheten er ikke begrunnet. Unoterte ASA-er kan ha legitime og gode grunner til å ønske å holde generalforsamlingssaker for seg selv.

Forslaget til § 5-11 b siste punktum bør begrenses til en omtale i proposisjonen; regelen er selvsagt, og en uttrykkelig hjemmel kan skape usikkerhet i andre tilfeller, der det ikke er uttrykkelige hjemler for vedtektsreguleringer.

2.3 Innholdet i innkalling til generalforsamling

I § 5-10 femte ledd nr. 2 er det foreslått at aksjeeierne skal få opplysninger om rettighetene etter asal. §§ 5-11 og 5-15. Forslaget skal gjennomføre direktivet artikkel 5 nr. 3 bokstav b nr. i. Av direktivet fremgår det at det er rettigheter som kan utøves *etter* at innkallingen er sendt ut som skal angis. Tilsvarende reservasjon bør fremgå av loven; det har ingen hensikt at selskapene i innkallingen angir at fristen for å utøve en rett allerede er utløpt.

I den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse er dette – nettopp av nevnte grunn – regulert slik at selskapet skal opplyse om slike rettigheter på hjemmesiden.

I § 5-10 femte ledd nr. 3 kan vel "den fullstendige teksten til" strykes.

2.4 Informasjon skal gjøres tilgjengelig på internett

Når man foreslår at innkalling til generalforsamling skal gjøres ved kunngjøring på hjemmeside, er vi usikre på om det er hensiktsmessig å skjelle mellom opplysninger i innkallingen (§ 5-10) og den informasjon og de dokumenter som etter forslaget skal være tilgjengelige på hjemmesiden (§ 5-11 a). I praksis vil jo alt dette være samlet på ett sted på

hjemmesidene, og det kunne da kanskje vært behandlet i samme paragraf. De noterte selskapene må jo i tillegg forholde seg til vphl. § 5-9.

Vphl. § 5-9 annet ledd krever at innkallingen skal inneholde informasjon om antall aksjer osv., mens forslaget til asal. § 5-11 a første ledd nr. 2 har en lignende regel. I asal. § 5-10 sjette ledd, første punktum opprettholder man egne regler for noterte ASA-er. Etter vår vurdering bør man ikke ha slik dobbeltregulering.

Departementet foreslår at vphl. § 5-9 annet ledd skal gjelde parallelt med asal. § 5-11 a, jf. § 5-10 sjette ledd, første punktum. Det bør gjøres helt klart i proposisjonen at det ikke lenger skal gjelde et krav om at slikt skjema skal sendes ut, jf. merknadene i Innst. O. nr. 70 (2006-2007) punkt 3.2. En enda bedre løsning er at de ulike skjemaene omtales samme sted.

I § 5-11 a første ledd nr. 3 er det foreslått at fullstendig tekst for "alle dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen" skal være tilgjengelige. Tatt på ordet, går dette altfor langt. Teksten i høringsbrevet punkt 2.4.2 og den foreslåtte ordlyden i § 5-11 b ("dokumenter ... som skal behandles på generalforsamlingen") er etter vår vurdering mer treffende. Som i § 5-10 femte ledd nr. 3 kan vel "den fullstendige teksten til" strykes.

Det fremstår som uklart hva som er meningen med henvisningen fra nye § 5-11 a fjerde ledd til § 5-10 første ledd, annet punktum. Paragraf 5-11 a gjelder informasjon som skal være tilgjengelig for "aksjeeierne" på Internett, mens innkallingen skal være elektronisk tilgjengelig for "alle" på Internett.

2.5 Rett til å sette saker på dagsorden og til å fremsette forslag til vedtak

Etter vår vurdering er det ikke grunn til at loven skal kreve at forslag til vedtak må fremsettes skriftlig. Før generalforsamlingen vil det være opp til styret selv å kreve at forslag til vedtak formuleres skriftlig; dette vil uansett være den praktiske måten å henvende seg til selskapet på. Et krav om skriftlighet fremgår vel uansett i praksis indirekte av § 5-11 a tredje ledd, siste punktum. I generalforsamlingen bør det være møteleder som etter vanlige prosedyrer håndterer spørsmålet. Ethvert forslag til vedtak som skal stemmes over, må være formulert på en måte som gjør at det kan nedfelles skriftlig. Vi tror derfor den mest hensiktsmessige ordningen er at det er opp til selskapene hvordan man vil organisere fremsettelse av forslag til vedtak. Dette kan gjerne fremgå av proposisjonen.

I vårt brev av 30. november 2007 tok vi, som nevnt i høringsbrevet, til orde for at man burde vurdere å begrense retten til å sette saker på dagsorden. Vi mener fortsatt at det kan være behov for å begrense denne retten for å unngå rent misbruk av ordningen. Større noterte selskaper har mange tusen aksjeeiere, til dels med høy fremmøteprosent på generalforsamlingen. Det bør i noterte selskaper ikke være fri adgang til å bruke generalforsamlingen som arena for behandling av saker, uten at det er dokumentert et minimum av interesse for aksjeeierfellesskapet. På den andre siden bør aksjeeiere av noe størrelse fortsatt ha rett til å få saker behandlet. En måte å gjøre dette på, er at saker kan kreves fremmet av for eksempel minst ti aksjeeiere sammen eller av en enkelt aksjeeier som eier for eksempel minst 0,1 % av aksjene. En lignende problemstilling i svensk rett er for øvrig beskrevet slik i den svenske utredningen Ds 2008:46 (side 61): "Det är uppenbart att den i de fallen kan utnyttjas för närmast chikanösa ageranden där en aktieägare med en enda

eller ett fåtal aktier kan lämna forslag till endringer i bolagsordningen utan någon som helst utsikt till framgång men tvinga bolaget att betala för utskick med brev till kanskje hundratusentals aktieägare.”

For øvrig er vårt innspill av 30. november 2007 hensyntatt ved forslaget om at saker til dagsorden må meldes til selskapet syv dager før innkalling skal sendes ut. Vi støtter dette forslaget, som forenkler selskapenes arbeid med utarbeidelse av dagsorden, og dessuten gir styrene en bedre praktisk mulighet til å gi sin anbefaling til aksjeeierne.

Allerede nå er det selskaper som kunngjør innkallingen mer enn tre uker før generalforsamlingen. Det kan også hende at en del selskaper vil sende ut den ”skriftlige henvendelsen” tidligere enn to uker før generalforsamlingen. Forslagene til § 5-11 fjerde og femte punktum oppmuntrer ikke til en slik praksis, siden selskapene ved tidligere utsendelse risikerer å måtte lage ny innkalling / sende ut dokumenter på nytt. Vi viser til kommentarer om innholdet i den skriftlige henvendelsen i punkt 3 nedenfor.

I § 5-11 bør rettigheten referere til ”saker”, og ikke til ”spørsmål”. Dette vil gjøre forskjellen fra rettighetene i § 5-15 enda klarere. Også direktivet skjelner mellom ”items” og ”questions”. I og med at loven vil bli oversatt og bli brukt av utlendinger, er det hensiktsmessig at loven følger direktivets terminologi for å unngå misforståelser.

2.6 Deltagelse og stemmerett på generalforsamlingen

Det er neppe praktisk at vedtektene har regler som forbyr omsetning av aksjene i en periode før generalforsamlingen, jf. Oslo Børs’ krav om at aksjene skal være fritt omsettelige.

Vi er enig med departementet i at direktivet ikke krever at man innfører en registreringsdato i allmennaksjeloven. For øvrig ser den svenske utredningen ut til å legge til grunn en noe annen forståelse av direktivet enn departementet. Der går man ut fra at direktivforpliktelsen består i å sørge for at registreringsdato skal være lik for alle noterte selskaper, noe den ikke nødvendigvis vil være i Norge pga. asal. § 5-3. Skulle man ønske å foreslå en registreringsdato, bør den være tilpasset oppgjørstiden i verdipapirregisteret.

Direktivets artikkel 7 nr. 1 bokstav b skal hindre at aksjeeierne blir avskåret fra å selge aksjer når lovgivningen oppstiller en registreringsfrist for deltagelse på generalforsamlingen. Når man ikke foreslår noen slik registreringsdato som direktivet artikkel 7 omhandler, er det neppe noe behov for den regelen man foreslår i asal. § 4-15. Intensjonen med direktivet artikkel 7 nr. 1 bokstav b oppfylles antagelig best ved at asal. § 5-3 gis et tillegg om at rett til å selge aksjer etter påmelding ikke kan begrenses.

Forslaget til asal. § 4-15 er ikke nærmere begrunnet. Skal Norge ikke innføre en ens registreringsdato, må man vurdere om direktivet artikkel 7 nr. 1 bokstav b i det hele tatt er nødvendig å gjennomføre.

Vi er uansett i tvil om forslaget i asal. § 4-15 om ”særlige” begrensninger ”i en bestemt periode før en generalforsamling” gjenspeiler direktivets ”any restriction to which they are not subject at other times” på en tilstrekkelig nok måte. Det er naturlig nok svært viktig at loven ikke etterlater tvil om rekkevidden av forbudet. For eksempel er det ikke noe i

direktivet som tyder på at aksjeeierne skal være avskåret fra samordnet opptreden på generalforsamling, som i praksis innebærer en omsetningsrestriksjon.

En endring som foreslått i asal. § 4-15 bør under enhver omstendighet bare innføres for noterte selskaper. Om aksjeeierne i et ASA ønsker det, er det ingen grunner som tilsier at man i uoterte selskaper skal hindre innføring av omsetningsbegrensninger.

2.8 Elektronisk stemmegivning

Elektronisk stemmegivning gjelder den praktiske gjennomføringen av generalforsamlingen, og det bør være opp til styret å avgjøre dette. Vi støtter forslaget i høringsbrevet.

2.12 Skriftlig stemmegivning

Mulighet for skriftlig avstemning vil kunne gjøre det enklere og mindre kostbart for typisk utenlandske aksjeeiere å avgi stemmer, siden man slipper å oppnevne fullmektig. Det bør derfor fremgå direkte i loven at selskapet kan gi aksjeeierne anledning til å stemme skriftlig. Da vil det være opp til styret å vurdere om det er behov for en slik avstemningsordning og hvordan dette skal arrangeres. Hvis man likevel følger opp forslaget i høringsbrevet, bør det fremgå av proposisjonen at det ikke er nødvendig at vedtektene har detaljerte regler om hvordan skriftlige stemmer skal avgis. Det må være opp til styret å organisere dette ved forberedelsen av hver enkelt generalforsamling.

Det bør gjøres klart at en som stemmer skriftlig, ikke er nødt til å stemme i alle sakene som skal behandles.

Vi oppfordrer departementet til å vurdere asal. § 5-13 i forhold til aksjeeiere som stemmer skriftlig, men som verken møter eller deltar ved fullmektig.

3.2 Utsendelse av dokumenter til aksjeeiere

Vi slutter oss til høringssvaret fra Næringslivets Aksjemarkedsutvalg 9. oktober 2008.

Vi støtter forslaget om at den skriftlige henvendelsen skal sendes senest 14 dager før generalforsamlingen. For selskaper med mange aksjeeiere tar det noe tid å forberede utsendelsen. Etter at syvdagersfristen er løpt ut, vil styret ha anledning til å behandle eventuelle forslag fra aksjeeierne før innkallingen endelig vedtas. Deretter skal den trykkes og gjøres klar for utsendelse. Uken mellom kunngjøring på Internett og postlegging vil derfor være hensiktsmessig for selskapene.

Investorene i norske selskaper vil ganske raskt bli vant til at innkallingen blir kunngjort på Internett allerede (minst) tre uker før generalforsamlingen, og det gjør derfor ikke noe om selskapene gis noe bedre tid til å organisere utsendelsen av den skriftlige henvendelsen. Treukersfristen i direktivet må videre i første rekke antas å være rettet mot utenlandske investorer, og vi må anta at langt de fleste av disse er profesjonelle. Nettopp grunnet direktivet vil disse investorene fra nå av kunne legge til grunn at relevant informasjon om generalforsamlingene er elektronisk tilgjengelig minst tre uker før møtet for alle selskaper i EØS-området. Vi går derfor ut fra at disse investorene i praksis ikke vil ha særlig stor nytte av den skriftlige henvendelsen. For andre aksjeeiere – som er vant til å motta innkalling to

uker før generalforsamlingen – vil jo dagens ordning i praksis med utsendelse oppfattes som en videreføring.

Etter vår vurdering er det tilstrekkelig at den skriftlige henvendelsen til aksjeeierne angir tid og sted for generalforsamlingen og muligens de opplysningene som er foreslått i asal. § 5-10 femte ledd. Det bør være et mål at den skriftlige henvendelsen ikke behøver å være på mer enn én A4-side. En stor fordel ved at den skriftlige henvendelsen ikke inneholder forslag til dagsorden er at den foreslåtte asal. § 5-11 siste punktum i tilfelle ikke blir aktuell. Dermed vil selskapene risikofritt kunne sende ut den skriftlige henvendelsen i enda bedre tid før generalforsamlingen, noe som er i aksjeeiernes interesse. Henvendelsen kan til og med sendes ut forut for kunngjøringen av innkallingen og vil da kunne opplyse om når innkallingen vil bli kunngjort.

Vi tar det for gitt at den skriftlige henvendelsen omfattes av § 18-5.

Forslag til vedtak skal etter § 5-11 a tredje ledd gjøres tilgjengelig på Internett straks det er mottatt. Det følger av § 5-11, og av sammenhengen ellers, at man sikter til forslag selskapet mottar i treukersperioden mellom innkalling og generalforsamlingen. Retten til å motta dokumenter i forslaget til § 5-11 b kan leses slik at vedtaksforslag kan kreves tilsendt fortløpende. Det kan ikke være meningen at tilsendingsretten skal være så omfattende.

For øvrig kan man gjøre klart i proposisjonen at selskapets plikter etter § 5-11 b gjelder forslag som mottas *før* generalforsamlingen; det kan selvsagt ikke forventes at mottatte forslag under generalforsamlingen sendes ut.

Som følge av direktivet artikkel 5, innebærer departementets forslag at de dokumentene som er nevnt i asal. § 5-6 fjerde ledd må være ferdige to uker tidligere enn etter gjeldende ordning, siden ikke bare innkallingen, men alle saksdokumenter må gjøres tilgjengelig tre uker før generalforsamlingen. Denne effekten illustrerer igjen at lovendringene ikke bør gjelde unoterte selskaper.

Forslaget går ut på at blant annet revisjonsberetningen skal gjøres tilgjengelig elektronisk tre uker før generalforsamlingen. Asal. § 7-4 bør i tilfelle endres.

Proposisjonen bør for ordens skyld presisere at den skriftlige henvendelsen ikke omfattes av ugyldighetsregelen i asal. § 5-23 annet ledd nr. 3.

Vi er enige i at det særlig er for ASA-ene at utsendelsesspørsmålet er mest aktuelt. Aksjeselskaper er henvist til å benytte ordningen i § 18-5, alternativt at aksjeeierne i forbindelse med generalforsamlingen oppgir de aktuelle rettighetene, herunder om tidsfrister. Begge ordningene fremstår som tungvinte. Det er uansett grunn til å tro at mange aksjeselskaper bruker elektronisk kommunikasjon allerede med aksjeeiernes implisitte samtykke. Da bør dette også være utgangspunktet i loven.

Etter vår vurdering bør loven tillate at aksjeselskaper (og unoterte ASA-er) sender dokumenter elektronisk til de aksjeeierne som har e-postadressen registrert i aksjeeierboken, mens de øvrige får dokumentene sendt til den postadressen de har registrert. Det må være adgang til å innta i vedtektene at fysisk utsendelse skal være regelen. Paragraf § 18-5 opprettholdes. Aksjeselskapene må ikke pålegges å opprette hjemmesider; innkalling mv. er

privatsak for disse selskapene, men selv om det er mulig å begrense tilgangen til hjemmesider, står kostnadene ved en slik ordning ikke i forhold til fordelene.

Reglene om aksjeeierbok (og aksjeeierregister) bør åpne for at aksjeeiernes e-postadresse kan registreres.

5.1 Endringer i allmennaksjeloven

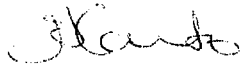
Til § 10-3 femte ledd første punktum, § 12-3 tredje ledd og § 13-12

På bakgrunn av forslaget om kunngjøring av innkalling, er det naturlig at reglene går ut på for det første at de aktuelle dokumentene skal være tilgjengelige på Internett, og for det andre at innkallingen skal opplyse om denne tilgjengeligheten. På grunn av forslaget til § 5-11 a er det ikke nødvendig med noe unntak i lovtekstene for de ordinære generalforsamlingene. I den grad utlegging på selskapets kontor ikke er direktivpålagt, er det etter vår vurdering heller ikke nødvendig å innta dette som et krav i loven i tillegg til elektronisk tilgjengeliggjøring.

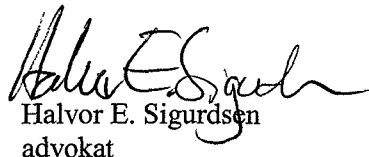
Til § 13-24

Også fusjonsplanen nevnt i annet ledd nr. 3 bokstav a bør kunne være blant de dokumentene som gjøres tilgjengelig elektronisk for aksjeeierne. Det gir ikke god mening at fusjonsplan må sendes ut i disse fusjonstilfellene, men ikke ved andre fusjoner.

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

Ingebjørg Harto
avdelingsdirektør

Halvor E. Sigurdson
advokat